

vesenet. Og på en like underlig og logisk måte dokumenterer denne boken hvor destruktivt det er at inkorporert avmakts-erfaring som regel ikke blir et sentralt tema i medisinske møter. Derfor innebærer boken et budskap til alle leger: Ingen menneskekropp kan betraktes, vurderes eller behandles som om den var erfarings- og historieløs. Men den innebærer også et budskap til alle pasienter: All vond og vanskelig erfaring som holdes eller forblir skjult, nærer smerte, angst og sykdom – og gjør selv gode hjelpere avmektige.

Anna Luise Kirkengen

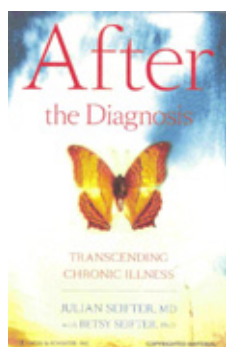
Senter for helsefremmende arbeid
Akershus universitetssykehus

Etter diagnosen

Julian Seifter

After the diagnosis

Transcending chronic illness. 243 s. New York, NY: Simon & Schuster, 2010. Pris USD 25
ISBN 978-1-4391-2304-1

Forfatteren er nefrolog og lærer ved Harvard Medical School i Boston. Med denne boken ønsker han å belyse måter å se på, behandle og forstå pasienter som får diagnostisert en kronisk sykdom. I hvert av

de ni kapitlene tar han for seg forskjellige mestringsstrategier som hans pasienter har brukt for å leve med sin kroniske sykdom.

Hvert kapittel begynner med en kort pasienthistorie. Seifter beskriver der sitt møte med forskjellige mennesketyper som har fått diagnostisert en kronisk sykdom – hvordan de tar den første beskjeden, og hvordan de så lærer å håndtere sin situasjon på forskjellige måter. Historiene fremhever på en meget fin måte at pasientene ikke er en samling tegn og symptomer, men at de er individer med personlighet og historier. Han får frem at et godt lege-pasient-forhold må ta høyde for og bruke tid på å se og forstå hele personen – også deres negative og følelsesmessige sider. Av og til må man glemme eksisterende regler og hjelpe pasientene til å skape og etablere personlige og kreative løsninger, uavhengig av hva som er «medisinsk korrekt».

Som ung, nyutdannet og meget ambisiøs lege fikk han selv diagnosen diabetes mellitus. God personlig helse uten sykdom var en del av hans image, og det å innse at han trengte behandling ble initialt et stort nederlag. Han tolker hyppig pasientens

reaksjonsmønster og sammenlikner disse med sine personlige erfaringer. Ofte er det en del refleksjoner som leseren selv må gruble over. Han påpeker og fremhever hele tiden at det å få en kronisk sykdom egentlig ikke trenger å være «noe fremmed og destruktivt», men faktisk kan være et verktøy for personlig vekst.

Hovedbudskapet er at du som pasient ikke er en diagnose. Du er du! Forfatteren skriver godt, og boken er derfor lettlest. Han bruker sine erfaringer fra et helt liv som nyrespesialist og lærer. Målgruppen er nok først og fremst helsepersonell, og da særlig leger som jobber med pasienter som får diagnostisert kroniske sykdommer, men budskapet er viktig for alle andre som jobber med, eller selv har en kronisk sykdom. Jeg fant boken interessant og engasjerende og anbefaler den til alle som ønsker å øke sin forståelse og innsikt rundt det å leve med en kronisk sykdom.

Karsten Midtvedt

Nyreseksjonen
Medisinsk klinikk
Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet

God informasjon til gravide

Tore Henriksen

I mors liv

Svangerskap, fosterliv og helse. 239 s, ill.
Oslo: Cappelen Damm, 2010. Pris NOK 369
ISBN 978-82-02-30888-9

Tore Henriksen, professor og seksjonsoverlege ved Kvinneklinikken på Rikshospitalet, har skrevet en informasjonsbok til gravide kvinner og deres partnere. Boken er delt i tre hovedkapitler: Fosterutviklingen,

svangerskapet og fødselen, Komplikasjoner og sykdom i svangerskapet og Komplikasjoner under og etter fødselen.

Innholdet er faglig solid, og i tillegg til tradisjonelt stoff kommer forfatteren også inn på nyere og til dels kontroversielle tema, som lagring av stamceller og muligheter for fremtidig fosterdiagnostikk ved analyse av føtalt DNA i maternelt blod. Jeg synes at de innledende kapitlene er spesielt gode. Henriksen er på hjemmebane når han skriver om celler, befruktning og tidlig fosterutvikling. En av hans hovedinteresser er ernæring, som også dekkes på en ypperlig måte. Omtalen av fysiologiske forandringer hos gravide er også velskrevet og direkte spennende, og et eksempel på fremragende formidling av komplisert fagstoff.

Boken er personlig skrevet. Forfatteren bruker ofte jeg-formen, og på denne måten får boken et visst preg av biografi. Han formidler sine erfaringer, for eksempel: «jeg har opplevd», «jeg får ikke sjelden telefoner fra», «erfaringen ellers er at», «jeg glemmer ikke». På meg virker denne skriveformen litt gammelmodig og kanskje litt patriarkalsk, det skal noe til for at egne erfaringer blir allmenngyldige. Forfatteren taler også til leseren i du-form, for eksempel: «du skal kose deg med maten», «hvis du mener det er blitt mindre bevegelser, skal du». Det er igjen kanskje en smakssak, men den som leser uten selv å være gravid, kan lett føle seg fremmedgjort.

Liberal bruk av «såkalt» er en felle som mange fagfolk går i når de skal popularisere fagstoff. To eksempler: «Da tar vi i bruk såkalt CTG-registrering», «såkalt cerclage (uttales «særklasje»)». Ordet «såkalt» gir ingen mening i slike sammenhenger. CTG er ikke såkalt CTG og cerclage er også hva det er – en tråd som er sydd rundt livmorkalsen. Fremmede eller vanskelige ord blir ikke lettere forståelige hvis man skriver såkalt foran, snarere tvert om. Som leser lurert man på hva det egentlig skulle hete.

Det er en rekke flotte bilder, av slanke, gravide kvinner med perfekte kropp. Min lille innvending er at kanskje ikke alle i målgruppen vil kjenne seg igjen.

Forfatteren gir en faglig stødig, oppdatert og omfattende gjennomgang av svangerskap, fødsel og nyfødtperiode, med vekt på å forklare hva som skjer fysiologisk. Dette er en god informasjonsbok som jeg trygt kan anbefale til gravide og deres partnere.

Bjørn Backe

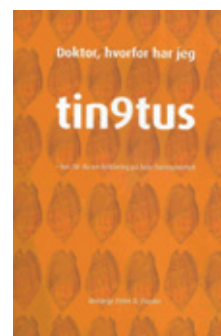
Kvinneklinikken
St. Olavs hospital

Ikke tier om tinnitus

Peter B. Paaske

Doktor, hvorfor har jeg tin9tus?

Her får du en forklaring på hele høresystemet. 123 s, ill. Århus: Peter B. Paaske, 2010. Pris DKK 159
ISBN 978-87-993644-0-4

Forfatteren, som er praktiserende øre-nese-halsspesialist, har på eget forlag gitt ut en personlig preget bok om øresus, rettet mot pasienten med øresus og pårørende. Å hevde at målgruppen er helsepersonell som

arbeider med hørsel og øresus, er å gå for langt; til det er presisjonsnivået for lavt.